

AKTUAR MOLIYA VA BUXGALTERIYA HISOBI ILMIY JURNALI

Vol. 5 Issue 02 | pp. 74-78 | ISSN: 2181-1865

Available online <https://finance.tsue.uz/index.php/afa>

LOYIHA MUVAFFAQIYATINI JAMOA MOTIVATSIYASI VA YETAKCHILIK STRATEGIYALARI ORQALI OPTIMALLASHTIRISH

Mansurova Sevara Mansurovna

O'zbekiston Respublikasi Bank-moliya akademiyasi
Inson resurslarini rivojlantirish va boshqarish bo'limi boshlig'i

Annotatsiya: Samarali loyiha boshqaruvi jamoa motivatsiyasi va yetakchilik strategiyalariga asoslanadi. Ushbu tadqiqot loyiha amalga oshirilishida asosiy motivatsion omillar, yetakchilikning ta'siri va jamoani boshqarish strategiyalarini tahlil qiladi. Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda muvaffaqiyatli tajribalar o'rganilib, loyihalar natijadorligini oshirish uchun motivatsiyaga asoslangan yondashuvlar taklif etiladi.

Kalit so'zlar: loyiha boshqaruvi, jamoa motivatsiyasi, yetakchilik, samaradorlik, loyiha muvaffaqiyati.

Abstract: Effective project management relies on team motivation and leadership strategies to ensure success. This study analyzes key motivational factors, leadership impact, and team management strategies in project execution. By examining successful practices in developed and developing economies, the paper provides insights into optimizing project team performance through motivation-driven approaches.

Keywords: project management, team motivation, leadership, performance optimization, project success.

Аннотация: Эффективное управление проектами основано на мотивации команды и стратегиях лидерства. В данном исследовании анализируются ключевые мотивационные факторы, влияние лидерства и стратегии управления командой в процессе реализации проектов. Изучены успешные практики в развитых и развивающихся странах, предложены подходы, основанные на мотивации, для повышения эффективности командной работы в проектах.

Ключевые слова: управление проектами, мотивация команды, лидерство, оптимизация эффективности, успех проекта.

Kirish

Loyihalarni muvaffaqiyatli boshqarish murakkab va ko'p qirrali jarayon bo'lib, jamoaning samaradorligi va motivatsiya darajasi natijalarga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Zamonaviy boshqaruv nazariyalari shuni ko'rsatadiki, yuqori samarali jamoalar nafaqat texnik ko'nikmalarga, balki yuqori darajadagi motivatsiyaga ham ega bo'lishi kerak. Bunda loyihaning barcha bosqichlarida jamoani rag'batlantirish, ichki va tashqi omillar ta'sirini hisobga olish va inson resurslarini samarali boshqarish muhim rol o'ynaydi.

Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, samarali loyiha boshqaruvi jamoa ichida ishonchli kommunikatsiya, aniq belgilangan maqsadlar, rag'batlantirish tizimi va ijobiy ish muhiti yaratilganda muvaffaqiyatli bo'ladi. Xalqaro tashkilotlar tajribasidan kelib chiqib, motivatsiyaning iqtisodiy, psixologik va ijtimoiy jihatlari ham loyihalarni boshqarishda muhim omillar sifatida qaralishi kerak.

Adabiyotlar sharhi

Loyiha boshqaruvida motivatsiya va jamoani boshqarishning muvaffaqiyat omillari bo'yicha xalqaro tadqiqotlar keng ko'lamli natijalarni taqdim etadi. Motivatsiya loyiha jamoasining samaradorligi, loyiha muvaffaqiyati va tashkilot natijalariga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, loyiha boshqaruvida motivatsiyaning ta'siri, unga ta'sir etuvchi asosiy omillar va loyiha jamoasining motivatsiya turlari hamda motivatsiyani boshqarish usullari muhim ahamiyatga ega [1].

Loyiha jamoalarining motivatsiyasini oshirishda rahbarning roli katta ahamiyatga ega. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, loyiha menejeri o'z jamoasining motivatsiyasini to'g'ri nazorat qilish orqali loyiha muvaffaqiyatiga sezilarli hissa qo'shishi mumkin. Buning uchun loyiha menejeri jamoa a'zolarini tanlash, ularni rivojlantirish va samarali boshqarish qobiliyatiga ega bo'lishi kerak [2].

Bundan tashqari, loyiha jamoasining samaradorligi jamoa a'zolarining qobiliyati, motivatsiyasi va imkoniyatlari bilan bog'liq. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, loyiha jamoasining qobiliyati, motivatsiyasi va imkoniyatlari loyiha natijalariga sezilarli ta'sir ko'rsatadi [3].

Shuningdek, loyiha boshqaruvida muvaffaqiyat omillarini aniqlash va ularning loyiha muvaffaqiyatiga ta'sirini o'rganish muhimdir. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, loyiha boshqaruvida muvaffaqiyat omillarini aniqlash va ularni loyiha muvaffaqiyatiga bog'lash orqali loyiha muvaffaqiyatini oldindan bashorat qilish mumkin [4].

Bundan tashqari, loyiha jamoasining motivatsiyasiga ta'sir etuvchi omillarni o'rganish muhimdir. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, loyiha jamoasining motivatsiyasiga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularni boshqarish orqali loyiha muvaffaqiyatini oshirish mumkin [5].

Loyiha boshqaruvida motivatsiya va jamoani boshqarishning muvaffaqiyat omillarini chuqur o'rganish va ularni amaliyotga tatbiq etish loyiha muvaffaqiyatini oshirishga xizmat qiladi.

Tahlil va Natijalar

Loyiha boshqaruvida motivatsiya va jamoani boshqarishning muvaffaqiyat omillarini chuqur tahlil qilish uchun turli tadqiqotlar va amaliyotlardan olingan ma'lumotlarni ko'rib chiqamiz. Ushbu bo'limda uchta batafsil jadval orqali asosiy omillar, ularning ta'siri va natijalari batafsil tahlil qilinadi.

1-jadval. Loyiha jamoasining motivatsiyasiga ta'sir etuvchi asosiy omillar

Omil	Ta'rif	Ta'sir darajasi
Yetakchilik qo'llab-quvvatlashi	Loyiha menejerining jamoa a'zolariga ko'rsatgan yordam va yo'nalish berishi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yetakchilik qo'llab-quvvatlashi jamoa motivatsiyasiga sezilarli ta'sir	Yuqori

	ko'rsatadi.	
Jamoa qo'llab-quvvatlashi	Jamoa a'zolarining bir-biriga ko'rsatgan yordam va hamkorligi. Bu omil jamoa ichidagi ishonch va hamkorlikni mustahkamlaydi.	O'rta
Avtonomiya	Jamoa a'zolarining mustaqil qaror qabul qilish darajasi. Avtonomiya darajasi yuqori bo'lgan jamoa a'zolari o'z ishlariga ko'proq mas'uliyat bilan yondashadi.	Yuqori
Maqsadlarning aniqligi	Loyiha maqsadlarining aniq va tushunarli bo'lishi. Aniq maqsadlar jamoa a'zolariga yo'nalish beradi va ularning motivatsiyasini oshiradi.	Yuqori
O'rganish imkoniyatlari	Jamoa a'zolarining yangi ko'nikmalarni o'rganish imkoniyatlari. Bu omil jamoa a'zolarining professional rivojlanishiga hissa qo'shadi.	O'rta

Manba: Spalek, S. (2005). *Critical success factors in project management*.

Yuqoridagi jadvaldan ko'rinib turibdiki, yetakchilik qo'llab-quvvatlashi, avtonomiya va maqsadlarning aniqligi jamoa motivatsiyasiga yuqori ta'sir ko'rsatadi. Loyiha menejerining samarali yetakchiligi va jamoa a'zolariga mustaqillik berilishi ularning ishga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Shuningdek, aniq belgilangan maqsadlar jamoa a'zolariga yo'nalish beradi va ularning motivatsiyasini kuchaytiradi.

2-jadval. Motivatsiya strategiyalari va ularning loyiha muvaffaqiyatiga ta'siri

Motivatsiya strategiyasi	Ta'rif	Loyiha muvaffaqiyatiga ta'siri
Mukofotlash tizimi	Jamoa a'zolarini moddiy va ma'naviy rag'batlantirish. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, mukofotlash tizimi jamoa motivatsiyasini oshiradi va loyihaning muvaffaqiyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.	Yuqori
Professional rivojlanish	Treninglar va malaka oshirish imkoniyatlari. Bu strategiya jamoa a'zolarining bilim va ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi.	O'rta
Jamoaviy tadbirlar	Jamoa qurish va ijtimoiy tadbirlar. Bu tadbirlar jamoa a'zolari o'rtasidagi bog'liqlikni mustahkamlaydi va hamkorlikni oshiradi.	O'rta
Ish muhitini yaxshilash	Qulay va qo'llab-quvvatlovchi ish muhiti yaratish. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, qulay ish muhiti jamoa samaradorligini oshiradi.	Yuqori
Fikr-mulohaza berish	Muntazam ravishda ish faoliyatini baholash va fikr bildirish. Bu strategiya jamoa a'zolariga o'z ishlarini yaxshilashga yordam beradi.	Yuqori

Manba: Dwivedula, R., & Bredillet, C. N. (2010). *"The relation between work motivation and project management success: An empirical investigation"*

Jadvalda keltirilgan motivatsiya strategiyalaridan mukofotlash tizimi, ish muhitini yaxshilash va fikr-mulohaza berish loyihaning muvaffaqiyatiga yuqori ta'sir ko'rsatadi. Jamoa a'zolarini moddiy va ma'naviy jihatdan rag'batlantirish ularning ishga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Qulay ish muhiti va muntazam fikr-mulohaza esa jamoa a'zolarining samaradorligini ta'minlaydi.

Takliflar

Loyiha boshqaruvida jamoa motivatsiyasini oshirish va samarali boshqaruv tizimini yaratish loyiha muvaffaqiyatini ta'minlovchi eng muhim omillardan biridir. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, jamoaning samarali ishlashi uchun aniq yetakchilik strategiyalari, yaxshi tashkil etilgan kommunikatsiya, individual va jamoaviy motivatsiya tizimlari hamda moslashuvchan ish muhiti zarur. Loyiha menejeri nafaqat vazifalarni muvofiqlashtiruvchi, balki jamoani motivatsiyalovchi asosiy shaxs sifatida faoliyat yuritishi kerak. Shuning uchun loyiha boshqaruvi jarayonida strategik yondashuv va innovatsion boshqaruv texnikalaridan foydalanish zarur.

Birinchidan, loyiha menejerlari jamoa motivatsiyasiga bevosita ta'sir ko'rsatuvchi asosiy omillarni, jumladan, samarali rag'batlantirish tizimini shakllantirish, xodimlar uchun professional rivojlanish imkoniyatlarini kengaytirish va jamoa a'zolarining mustaqil ishlashiga sharoit yaratishni ta'minlashi lozim. Mukofotlash tizimi motivatsiyani oshirishning muhim vositasi bo'lib, unda moddiy va ma'naviy rag'batlantirish uyg'unlashishi kerak. Bonus tizimlari, ilg'or xodimlarni tan olish va jamoa ichida qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini joriy etish samaradorlikni oshirishga xizmat qiladi. Bundan tashqari, yetakchilikning moslashuvchan modellari asosida loyiha rahbarlari har bir xodimning individual ehtiyojlari va qobiliyatlarini inobatga olgan holda boshqaruv uslublarini rivojlantirishlari lozim.

Ikkinchidan, samarali loyiha boshqaruvi uchun ish muhitini yaxshilash va ochiq kommunikatsiya tizimini rivojlantirish talab etiladi. Kommunikatsiyaning samaradorligi jamoa ichida muvofiqlashtirishni ta'minlaydi, konfliktlarni minimallashtiradi va umumiy strategiyalarni aniq amalga oshirishga yordam beradi. Ochiq muloqot, muntazam uchrashuvlar va jamoaviy fikr-mulohazalar almashinuvi jamoa a'zolarining ishtirokini oshirish bilan birga ularning fidoyiligini ham mustahkamlaydi. Shu bilan birga, zamonaviy texnologiyalar va raqamli platformalardan foydalanish orqali loyiha jarayonlarini avtomatlashtirish ish unumdorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi.

Uchinchidan, loyiha menejerlari jamoa motivatsiyasiga ta'sir ko'rsatuvchi ijtimoiy va psixologik omillarni chuqur tushunishlari lozim. Ish muhitida ijobiy psixologik muhit yaratish, xodimlarning o'zlariga bo'lgan ishonchini oshirish va ularning hissasini qadrlash orqali loyiha natijalarini sezilarli darajada yaxshilash mumkin. Shuningdek, loyiha jamoasi a'zolarining o'z kasbiy o'sishlari va mahoratlarini rivojlantirish imkoniyatlariga ega bo'lishlari motivatsiyani oshiradi. Ushbu omillarni inobatga olgan holda, jamoa a'zolarining individual ehtiyojlarini tahlil qilish va ularga moslashtirilgan motivatsiya strategiyalarini ishlab chiqish zarur.

To'rtinchidan, loyiha jamoasining barqaror ishlashini ta'minlash uchun tashkiliy qo'llab-quvvatlash va strategik moliyalashtirish tizimlari takomillashtirilishi lozim. Loyiha budjeti va resurs taqsimoti samarali boshqarilishi, jamoa a'zolari uchun uzoq muddatli motivatsiya dasturlari ishlab chiqilishi kerak. Ko'pgina muvaffaqiyatli loyihalarda uzoq muddatli rag'batlantirish tizimi va barqaror ish sharoitlari jamoaning ishga bo'lgan qiziqishini oshirib, ularning natijadorligiga bevosita ta'sir ko'rsatgan. Shu boisdan loyiha jamoasi a'zolarining ish joyidagi barqarorlik va xavfsizlikni his qilishi muhimdir.

Xulosa

Yakuniy xulosa sifatida, samarali loyiha boshqaruvi motivatsiya va jamoaviy ishlashga asoslangan tizimli yondashuvlarni talab qiladi. Loyiha menejerlari samarali motivatsiya strategiyalarini ishlab chiqib, ish sharoitlarini yaxshilash va jamoa a'zolarining ishtirokini oshirish orqali loyihalarni muvaffaqiyatli amalga oshirishlari mumkin. Yetakchilikning moslashuvchan strategiyalarini rivojlantirish, zamonaviy boshqaruv usullarini qo'llash va motivatsiya jarayonlarini optimallashtirish loyiha natijalariga sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli, loyiha boshqaruv tizimlari doimiy ravishda takomillashtirilib, ilg'or amaliyotlar asosida yangilanib borilishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Motivation in Project Management: Systematic Review of the Literature. ResearchGate.
2. Analyzing Critical Factors: Motivating Project Managers. Embry-Riddle Aeronautical University.
3. Teams and Project Performance: An Ability, Motivation, and Opportunity Approach. SAGE Journals.
4. Success Factors in Project Management: Systematic Review of Ten Years of Research. AIS Electronic Library (AISeL).
5. Impact of Motivation on Project Teams' Performance. Harrisburg University of Science and Technology.
6. Project Management Success Factors. ResearchGate.
7. Motivation in Project Management: The Project Manager's Perspective. Academia.edu.

Copyright: © 2025 by the authors. This work is licensed under a Creative Commons Attribution- 4.0 International License (CC - BY 4.0)

